

#PRZYTULDZIECKO

KAJET ROZWOJOWY

ROLA WSPARCIA EMOCJONALNEGO DZIECI W ICH
ROZWOJU. ZABAWY I SPOSOBY NA UDZIELANIE
WSPARCIA EMOCJONALNEGO DZIECIOM W WIEKU
PRZEDSZKOLNYM I WCZESNOSZKOLNYM.

FACEBOOK: @PRZYTULDZIECKOKAMPANIA

WWW.PRZYTULDZIECKO.PL

BRILLIANT

EMOCJE SĄ NIEODŁĄCZNĄ CZĘŚCIĄ ŻYCIA KAŻDEGO CZŁOWIEKA. CODZIENNIE KAŻDY CZŁOWIEK DOŚWIADCZA RÓŻNEGO RODZAJU EMOCJI. TAK SAMO DZIECI W WIEKU PRZEDSZKOLNYM I WCZESNOSZKOLNYM. DZIECI NIE UCZĄ SIĘ EMOCJI, EMOCJE U NICH UJAWNIAJĄ SIĘ W SPOSÓB NATURALNY I STANOWIĄ CZEŚĆ DZIECIŃSTWA.

Okres przedszkolny to okres intensywnego rozwoju dziecka , w tym także jego emocji. Wiekiem przedszkolnym nazywamy okres między 3 a 6 rokiem życia i już na tym etapie życia dzieci okazują emocje spontanicznie i bez zahamowań. **Emocje 3-latków** są szczególnie silne, krótkotrwałe i zmienne. Maluch nie potrafi ich ukrywać i odróżniać, ani też kontrolować. W tym okresie dominują: radość, smutek, gniew i złość, które dziecko wyraża w żywych gestach, mimice, słowach i okrzykach, a także w ruchach całego ciała. Pomocą dla dziecka trzyletniego w zrozumieniu i opanowaniu swoich emocji jest niewątpliwie otwartość i wrażliwość dorosłego na emocje dziecka, a także serdeczność, wyrozumiałość, cierpliwość. Dziecko w tym wieku wymaga najwięcej uwagi i aprobaty. Tym bardziej, że rozpoczęcie uczęszczania do przedszkola i rozstanie z rodzicem na kilka godzin dziennie wzmacnia w dziecku potrzebę bezpieczeństwa i miłości.

W wieku czterech lat dziecko potrafi już rozpoznawać swoje uczucia i te wyrażane przez rówieśników. Ten wiek charakteryzuje się pogłębieniem relacji z rówieśnikami, nawiązywaniem pierwszych przyjaźni. W grupie przedszkolnej zachowania kolegów i koleżanek stają się wzorem do naśladowania. Okres ten wymaga wnikliwej obserwacji dziecka, ponieważ nawiązuje ono relacje społeczne i konieczne jest czuwanie nad okazywaniem przez niego szacunku oraz uczenie radzenia sobie z wybuchami gniewu. Jeśli rodzic lub opiekun zaobserwuje pojawiające się zachowania trudne, to sygnał, że dziecko nie potrafi poradzić sobie samo i potrzebuje wsparcia dorosłego. W takiej chwili najlepszą pomocą dla dziecka będzie spokojna rozmowa, wysłuchanie dziecka i pozwolenie mu na opowiedzenie o swoich uczuciach.

Dzieci pięcio i sześćoletnie poprzez emocje zaczynają okazywać swoją indywidualność i potrzebę bycia ważnym. Odkrywają własne przeżycia i dzięki temu oceniają swoje możliwości. Dowiadują się, że ich zachowanie nie zawsze i nie przez wszystkich jest akceptowane jednakowo. Zapamiętują już wiele opinii na swój temat, zarówno pochlebnych, jak i nieprzychylnych i są na nie wrażliwe. Dlatego rodzice i wychowawcy obok zdrowej, pozytywnej dyscypliny potrzebne jest okazywanie zrozumienia, szacunku i miłości.

Wspieranie rozwoju emocjonalnego dzieci bez względu na ich wiek wymaga od rodzica lub opiekuna przede wszystkim zrozumienia, cierpliwości i umiejętności stworzenia przyjaznych warunków, aby dziecko mogło się otworzyć i poczuć bezpiecznie. Poza tym, należy poszerzać samoświadomość dziecka, czyli wiedzę o tym co odczuwa w danej chwili, uczyć samokontroli, czyli panowania nad emocjami, rozwijać motywację, aby dążyło do celu mimo niepowodzeń. Warto to robić poprzez:

- **rozdzielanie i nazywanie podstawowych emocji**, takich jak radość, smutek, złość, strach. Można w tym celu posłużyć się zdjęciami przedstawiającymi dane emocje. Należy pamiętać, aby omówić z dzieckiem kiedy daną emocję zazwyczaj się odczuwa.
- **dzielenie się własnymi doświadczeniami** związanymi z przeżywaniem różnych emocjonujących sytuacji oraz zachęcanie dziecka do dzielenia się wrażeniami i emocjami poprzez rozmowę, np. *W co dzisiaj się bawiłeś w przedszkolu? Jak Ci się podobało przedstawienie? Co Cię zasmuciło?*
- **dawanie dobrego przykładu wyrażania i radzenia sobie z emocjami**, np. weź głęboki oddech albo trzy, policz do 10 albo do 100, podrzyj kartkę na kawałeczki, przeczytaj bajkę lub opowiadanie o emocjach

- **Książki**, które pomogą we wprowadzeniu dziecka w świat emocji to np.:
  - Filliozat I., Limousin V., Veille E., *Akceptuję, co czuję. Moje Emocje.*
  - Kasdepke G. *Wielka księga uczuć,*
  - *Świat Emocji*, kolekcja książek Hachette,
  - Huebner D., *Co robić, gdy się złościś. Techniki zarządzania złością,*
  - Stążka-Gawrysiak A., *Self- Reg. Opowieści dla dzieci o tym, jak działać, gdy emocje biorą górę.*
- **poszukiwanie z dzieckiem sposobów, które pozwalają mu się wyciszyć**, np. poprzez przytulanie, liczenie do 10, kolorowanie, wyciszenie w specjalnie stworzonym przez dziecko miejscu,
- **ćwiczenia relaksacyjne**, naukę prawidłowego oddychania, słuchanie muzyki relaksacyjnej,
- **stosowanie zachęty do działania**, obdarzanie dziecka uwagą, docenianie wysiłku włożonego w pracę, np. *widzę, że włożyłeś dużo pracy w kolorowanie tego obrazka, powinieneś być z siebie dumny!*
- **budzenie motywacji wewnętrznej - ograniczenie kary i nagrody.** Warto zwracać uwagę dziecka na jego własne pragnienia i uczucia, tym samym budzić wewnętrzną motywację, np. *Czy podoba Ci się ten rysunek? Co chciałbyś zmienić? Czy jesteś zadowolony z występu?*
- **reagowanie na występujące zachowania niepożądane** - poszukiwanie skutecznych rozwiązań dostosowanych do dziecka i sytuacji. W razie potrzeby warto zasięgnąć porady np. wychowawcy, psychologa szkolnego, udać się do poradni pedagogiczno - psychologicznej.

BRILLIANT

- **rozwijanie umiejętności współzawodnictwa** według zasad zdrowej rywalizacji, np. poprzez wspólne gry planszowe, karciane czy logiczne (warto grać wedle zasad i nie oddawać dziecku wygranej za każdym razem).

Rodzina jest pierwszym środowiskiem, w którym dziecko już od narodzenia przeżywa emocje. Zachowania rodziców są pierwszymi wzorcami, które pozostaną z dzieckiem przez całe życie. Rodzice muszą pamiętać, żeby nie szczędzić czasu swoim dzieciom, aby możliwie najczęściej byli blisko swojego dziecka, służyli mu wsparciem, dobrym słowem, miłym gestem, uśmiechem.

Nie umniejszajmy wagi problemom, z którymi mierzy się dziecko. Nawet jeśli wydają nam się błahе. Jego emocje są ważne i prawdziwe i należy traktować je z szacunkiem. Pozwólmy dziecku się wyplakać i posiedzieć chwilę w samotności. Kiedy będzie wiedziało, że może na nas polegać, poprosi o wysłuchanie i pomoc. **Poprzez wzajemnie zrozumienie, szacunek i cierpliwość wesprzemy dziecko w trudnych dla niej chwilach i pomożemy poradzić jej sobie z emocjami, których być może jeszcze nie rozumie i nad którymi jeszcze do końca nie panuje. W końcu jedną z ról opiekuna jest pomóc mu w tej cennej lekcji.**

Opracowała: Anna Dumko

Bibliografia:

H. Rudolph Schaffer – „Psychologia dziecka” Warszawa, 2008, PWN

Maria Żebrowska - "Psychologia rozwojowa dzieci i młodzieży" Warszawa, 1973, PWN